

در آمدی بر رویکرد فلسفی ملاصدرا به تفسیر قرآن

مجید صادقی حسن آبادی^۱ / حمیدرضا عبدلی مهرجردی^۲ / مجید یاریان کوپائی^۳

چکیده

یکی از مباحث هرمنوتیک، بررسی چگونگی تاثیر پیش فرض ها و پیش دانسته های یک مفسر در مواجهه‌ی او با متن است. این مسئله هنگام مواجهه با متن قرآن - که کشف مقاصد و مدالیل آن در بستر تاریخ، ذهن مفسران و اندیشمندان را به خود مشغول ساخته است - اهمیت بیشتری می یابد. مفسران بسته به نوع گرایش فکری، فقهی، فلسفی، کلامی و... از آیات کتاب الهی برداشت های متنوع و گاه متفاوتی داشته اند. ملاصدرا - که از متفکران تاثیرگذار و جریان ساز و بنیانگذار مکتبی جدید در سیر فلسفه‌ی اسلامی است - بر مبنای حکمت متعالیه‌ی خود، فهمی فلسفی را در تفسیر قرآن به خدمت گرفته و ضمن نگاشتن تفسیری جداگانه بر بخشی از قرآن، از برخی آیات، تفسیرهای فلسفی ویژه ای ارائه داده است. در این مقاله ضمن بررسی برخی از آیاتی که ملاصدرا به شیوه‌ی فلسفی به تبیین و تفسیر آنها همت گماشته است، روش و گرایش تفسیری و چگونگی تاثیر پیش فهم های فلسفی او در فهم و تأویل آیات قرآن، مورد بررسی قرار گرفته است.

واژگان کلیدی: قرآن کریم، تفسیر فلسفی، ملاصدرا، حکمت متعالیه، تاویل.

۱ - استادیار گروه فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه اصفهان

۲ - فارغ التحصیل کارشناسی ارشد فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه اصفهان

۳ - دانشجوی دکتری حکمت متعالیه دانشگاه اصفهان